

Offshore Norge - Innspill til Prop. 93 S "Fullmakt til å inngå ein tosidig differansekontrakt for støtte til fornybar energiproduksjon til havs frå første fase av Sørlege Nordsjø II"

Offshore Norge viser til energi- og miljøkomiteens høring av Prop. 93 S (2022-2023) – Fullmakt til å inngå en tosidig differansekontrakt for støtte til fornybar energiproduksjon til havs fra første fase av Sørlege Nordsjø II.

Den tosidige differansekontrakten (heretter differansekontrakten) for støtte til første fase av Sørlege Nordsjø II (SNII) vil være et viktig virkemiddel for å sikre en utbygging i tråd med Stortinget målsetninger for norsk havvindsatsing jmf. Innst. 446 S (2021–2022). Offshore Norge vil derfor understreke viktigheten av en riktig utformet differansekontrakt når startskuddet for norsk havvindsatsing nå går.

Europeiske- og globale ambisjoner for havvind har økt betydelig siste år basert på behovet for å kutte utslipp av CO₂, øke elektrisitetsproduksjon, redusere avhengighet av russisk olje og gass, samt forventinger om reduserte produksjonskostnader over tid. Utviklere av havvind har opplevd en periode med økende leverandør- og råvarekostnader i kjølvannet av krigen i Ukraina, og det er nå forventet at kapasitetsutfordringer i leverandørkjeden i en periode kan lede til økte kostnader. NVE estimat for kostnader for havvindutbygging tar ikke hensyn til den store økningen i kostnader de siste to årene.¹

Utviklere av havvind opererer i en verden med internasjonal konkurranse om kapital, kompetanse og ressurser. For å sikre en god konkurranse om differansekontrakten er det viktig at rammevilkårene som tilbys er utformet slik at de er internasjonalt konkurransedyktige. SNII er et område med relativt store havdyp for bunnfast havvind og lang distanse til land. Dette gir relativt høye utbyggingskostnader. Offshore Norge vil her vise til at det ikke er hensiktsmessig å sammenligne differansekontrakt-priser Seagreen vs. SNII slik en gjør i proposisjonen (s. 10). Blant annet var det bedre differansekontraktvilkår for Seagreen (indeksring, day-ahead referanse pris, ingen cap) og dette prosjektet har betydelig lavere nettkostnader (27 km HVAC fra land mot 200 km HVDC). Prisene i UK er høyere enn i NO2 og påvirker inntektene etter differansekontraktperioden, i tillegg ble FID for Seagreen tatt i 2020 med vesentlige lavere råvarepriser og finansieringskostnader. Auksjonsprisen for Seagreen er 59 EUR/MWh når man justerer til 2023-priser ("strike price" var 47 EUR/MWh i 2012-priser). En annen og mer tidsaktuell sammenligning er den pågående CfD-auksjonen i UK hvor referanseprisen er 72 øre/kWh med den valutakurs departementet har brukt, og hele 77 øre/kWh med dagens valutakurs. Dette er for prosjekt som er nærmere land, på grunnere vann og hvor CfD kontrakten innebærer mindre risiko for utbygger.

Offshore Norge vil påpeke at reservasjonsprisen på 66 øre/kWh er satt lavt, og kan, sammen med taket på 15 milliarder kroner, i verste fall føre til at ingen selskap eller konsortier ønsker å delta i auksjonen. Den foreslåtte utformingen av differansekontrakten introduserer risiko knyttet til en rekke parametere, og sikrer derfor ikke at utvikleren får tilstrekkelige inntekter. Det er summen av de forskjellige parameterne som gjør støttemekanismen lite attraktiv.

Offshore Norge mener derfor at man må ta følgende grep for å sikre en vellykket auksjon og utbygging av Sørlege Nordsjø II:

¹ Prop. 93S (2022-2023) punkt 4.3.1

- Reservasjonspris og tak for støtte bør økes for å sikre tilstrekkelig konkurranse
- Enkelte justeringer og endringer i differansekontrakten bør foretas. Dette er:

1. Differansekontrakten bør inflasjonsjusteres gjennom hele kontraktsperioden

Prop. 93 S (2022-2023) foreslår at differansekontrakten justeres for inflasjon frem til havvindparken er i kommersiell drift.

Offshore Norge mener differansekontrakten bør inflasjonsjusteres gjennom hele kontraktsperioden i likhet med det som er gjort i markeder som Storbritannia, Frankrike og Polen. Dersom differansekontrakten kun justeres for inflasjon frem til havvindparken er i kommersiell drift (COD), vil inflasjonsrisikoen etter COD og de tilhørende ekstra finansieringskostnadene som følger av den økte risikoen føre til høyere kontraktspris. Fra et samfunnsøkonomisk perspektiv er det mest effektivt å plassere risiko hos den parten som har de beste forutsetningene for å kontrollere og styre denne risikoen. For fremtidig inflasjon vil det være myndighetene.

Den manglende inflasjonsjusteringen for kontraktsperioden slik forslaget i Prop. 93 S er utformet, vil føre til høyere nivå på budene i auksjonen. Dette skyldes at kontraktsprisen effektivt vil falle hvert år da den ikke justeres i forhold til inflasjon. Utviklere må by høyere, for å i gjennomsnitt kunne oppnå en kontraktspris som dekker fremtidig inflasjon. Dette må også tas i betraktning når man fastsetter reservasjonsprisen. En indeksjustert pris gjennom hele kontraktens levetid gir lavere inntektsrisiko for utbygger, lavere finansieringskostnader og dermed lavere samlet forventet støttebehov, sammenlignet med en kontraktspris som holdes nominelt uendret gjennom kontraktsperioden.

2. Timebasert referanseprisen eller bruk av en «havvindvektet» NO2-pris

Offshore Norge mener referanseprisen må være timebasert, alternativt må en månedlig «havvindvektet» NO2-pris anvendes. Dette gjenspeiler også de europeiske havvindmarkedene. Den foreslåtte månedlige referanseprisen basert på NO2-gjennomsnittet, vil øke risikoen betydelig for utviklerne. Risikoen som utbygger eksponeres for med dette oppsettet er forskjellen mellom NO2-gjennomsnittet og den oppnådde prisen for havvindparken. Den oppnådde prisen vil være lavere ettersom vindkraft produserer mer i lavpristimer. Utvikleren har begrenset kontroll over denne utviklingen da den vil avhenge av faktorer som i stor grad er politisk styrt, som fremtidig etterspørsel etter elektrisitet, tilgjengelighet av eksportmuligheter og hvor mye havvind som bygges ut i Norge og landene rundt Nordsjøen.

Myndighetene kan etter Offshore Norges vurdering i større grad kontrollere disse faktorene enn utviklerne. Utviklerne må øke budene i auksjonen for å ta høyde for at støttenivået beregnes med utgangspunkt i en referansepris som er høyere enn den oppnådde prisen for vindkraften i gjennomsnitt.

I likhet med punktet om inflasjonsjustering over, vil den økte risikoen som den foreslåtte referanseprisen medfører, bidra til høyere risikopremie og dyrere finansiering. Offshore Norge foreslår at man enten tar i bruk en timebasert referansepris eller en månedlig NO2 havvindvekt referansepris. Dette vil sikre insentiver for å optimalisere verdien av kraften, samtidig som man unngår å gjeninnføre risikoen som differansekontrakten er ment å redusere.

3. Kompensasjon ved lave kraftpriser

Offshore Norge mener det bør innføres kompensasjon også ved lave kraftpriser, det vil si priser mellom 0 og 5 øre/kWh. Det understrekes at det ikke skal være støtte ved negative priser, slik også EU-regelverket stenger for. En kompensasjon ved lave kraftpriser vil redusere volumrisiko for utbygger og vil være viktig for å sikre inntektssiden.